

"Üç üret, bir ye, iki sat!"

Şarkı sözü yapılmış bu stratejiyi, Japonlar, ilkokul çağından başlayarak bütün çocuklarına öğretiyorlar.

Recâi, "Bu gidişin sonu ne olacak? Ekonomimiz ne zaman düzleşecek?" diye her fırsatta sorup duran milyonlarca insandan sadece biri.

İşte yine sordu:

- Biz ne zaman kalkınacağız?
- **Balık kavağa çıkınca.**

Recâi'nin sualini cevaplandıran Emekli kâtip Hüsnü Bey, verdiği cevabı az daha genişleterek tekrarladı:

- Bu gidişle, ancak balık kavağa çıkarsa biz de kalkınırız.

Hüsnü Bey'in arzuhalıcı dükkanına elindeki asma tepsi ile giren çaycı Turgut da çayları uzatırken takıldı:

- Sabah sabah yine heyheylerin üstünde Hüsnü Amca!

Hüsnü Bey, okuma gözlüklerini takarken çaycı Turgut'a da oturmasını işaret ederek, masasının üzerindeki gazeteden okumaya başladı:

Anadolu Genç İş Adamları Derneği (AGİAD) Başkanı Mustafa Atmaca "Ülkemizin kalkınabilmesi için Japonlar gibi üç üretip, bir yiyip, iki ihraç etme yolunu takip etmesi lâzım" dedi.

Atmaca'nın bildirdiğine göre, bu stratejiyi şarkı sözü yapan Japonlar, ilkokul çağından başlayarak bütün çocuklarına öğretiyorlar:

"Üç üret, bir ye, iki sat!"

Hüsnü Bey, gözünü gazeteden kaldırarak Recâi ile çaycı Turgut'a döndü:

- Peki ya biz ne öğretiyoruz! Bizim kalkınma stratejimiz nedir? Hiç! Kimse kimseye "Çok çalış, çok üret" demiyor. Siz hiç devletin radyosundan televizyonundan "Vatandaş çok çalış, çok üret" denildiğini duydunuz mu? Dense bile vatandaşın cevabı hazır:

- Devlet baba, iş ver de çok çalışalım, çok üretelim. Hem zaten bize meydanlarda verilmiş sözün var, demezler mi?

TERSİNE DÖNEN DİŞLİ

Çaycı Turgut, boşalan bardakları asma tepsisine koyup yavaşıca kapıdan çıkarken, içeriye 20-25 yaşlarında bir genç girerek selâm verdi.

Selâmı alan Hüsnü Bey, gence oturması için yer gösterdikten sonra Recâi'ye döndü:

- İşte bu gencin adı Halil, meslek lisesinin tornacılık bölümünden mezun. İş ve işçi Bulma Kurumu'nun müdâvimlerinden. Kimbilir devlet ne zaman iş verecek de Halil de çalışmaya başlayacak.

Yapılan araştırmalar ekonomik dışlilerimizin tersine döndüğünü gösteriyor. İşte OECD'nin bu sene yayınladığı rakamlar:

1988 yılında nüfusumuz 54 milyon. Fert başına milli gelirimiz 1.305 dolar. Fert başına tüketimimiz 2.817 dolar. Yani bir üretiyor, iki hatta daha fazla tüketiyoruz.

Aynı dönemde Yunanistan'da kişi

başına milli gelir 5 bin 244 dolar, tüketim 4 bin 652 dolar.

Danimarka'da kişi başına milli gelir 20 bin 926 dolar, tüketim ise 7 bin 283 dolar.

Bu ülkelerin ekonomik göstergeleri ile, bizimkiler karşılaştırılınca çarkların tersine döndüğü açıkça görülüyor mu?

"Haklısın üstâd" dedi Recâi:
-1988 öyle de şimdi durum nasıl? Yani 1992 demek istiyorum.

-1992'de 729 trilyon lira olarak hesaplanan milli gelirimiz 58.9 milyonluk

nüfusumuza bölününce fert başına yıllık gelir 12 milyon 383 bin lira oluyor. Yani fert başına ayda yaklaşık 1 milyon liralık mal veya hizmet üretiyoruz. Tükettiğimiz ise en az bunun iki katıdır.

ÜRETMEK, AMA NASIL?

"Üç üret, bir ye, iki ihraç et!" ama, nasıl? Akla gelen ilk çözüm devletin ayakkabı, kumaş ve benzeri şeyleri üretmekten vazgeçip, yaygın bir şekilde vatandaşların üretime yönelmesini sağlamasıdır.

Hüsnü Bey, konuşulanları sessiz sedasız dinleyip duran Tornacı Halil'e döndü:

-Halil, ne oldu senin kredi işi, atölyeyi hâla kuramadın mı?

-Ne gezer abi, krediyi almak zor. Hem alsak da ihtiyacımızı karşılamıyor. Üstelik astarı yüzünden pahalı. İşçi bulmaya yazıldım iş bekliyorum. Gerçi bizim tanıdık fabrika müdürü Osman Bey'e yirmi yıl sonra davet gelmiş ya!

- Yirmi yıl sonra mı?

- Evet gazeteler de yazdı. Sanat okulunu bitirdiği sırada İşçi Bulma'ya yazılmış. Adam yüksek okulu bitirip fabrika müdürü olduktan ve yirmi yıl da çalıştıktan sonra işçi bulmadan bir davet kağıdı çıkagelmiş "Gel sana iş vereceğiz" diye...

Recâi'nin afacan oğlu o gün akşam yemeğinde sordu:

- Baba, biz ne zaman otomobil alacağız?

- Kalkınınca.

- Ne zaman kalkınacağız?

- **Balık kavağa çıkınca!**

